

jili pri ajdi zelo velik učinek in istotako s fosforovimi gnojili, ker je fosforove kislina v naših zemljah že od narave moč. Kdor torej hoče pridelati dosti ajde, jo mora sezati na dobro gnojno zemljo, ki ima v sebi toliko redilnih snovi na razpolago, kolikor jih ajda potrebuje, in ker pri setvi na strnišče zemlja ni v takem stanju, zato se mora ajdi pred setvijo gnojiti. S hlevskim gnojem gnojiti nima pravega uspeha, ker se ta gnoj prepočasi razkraja za hitro in kratko dobo rastotoči ajdo in vrhutega ima naš hlevski gnoj premalo omenjenih rudinskih snovi v sebi. Iz tega so za gaojenje ajdi vajprimernejša umetna gnojila. Na dušik se nam pri ajdi ni toliko ozirati, ker ga ajda za silo že se dobi na strnišče in ker prebohotne rasti z ozirom na potrebno hitro dozorjenje ni niti želeti. Najvažnejša redilna snov, ki jo moramo ajdi če naj bogato obrodi, je fosforova kislina, a ta mora priti na njivo v taki obliki, da jo ajda more použiti v kratki dobi svoje rasti, t. j. v osmih tednih. Ajdi je torej gnojiti s superfosfatom, ki ima v sebi v vodi raztopino fosforovo kislino. Kdor bo ajdi gnojil s samim superfosfatom, bo seveda ob ugodnem vremenu in če ne bo slane, imel gotovo izbornen pridelek, ki bo pa še boljši, če bo rabil poleg superfosfata še kalo kalijev gnojilo, n. pr. kalijev sol, pepel itd. — Kajnit kot kalijev gnojilo, pri ajdi ne gre rabiti vsled klorovih spojin, ki so za ajdostrup; zato se mora reči, da je kajnit ajdi škodljiv. Svetujemo našim gospodarjem, da ajdi na popisani način gnojijo, ker jim bo gotova žetev obilo povrnila stroške. Na Kranjskem imajo že krásne uspehe s tem gnojenjem, dokaz, da so lansko leto kranjski gospodarji porabili 50 vagonov superfosfata za gnojenje ajdi, da si je kmetijska družba šele pred malo leti pričela gospodarje vzbujati k temu delu. Omenjeni gnojili naj se tik pred setvijo (ne poprej) mešata ter posejata po spranih njivi; potem se vseje ajda in podveče. Za vsak mernik semena naj se vzame 25 kg. superfosfata, in če se gnuji tudi s kalijevim soljem, tedaj tudi le 10. Nujno pozivamo vse tiste, ki misljijo ajdi gnojiti z umetnimi gnojili, da jih pravočasno naročijo, kajti tik pred setvijo je z naročili tak naval, da tvornica ne more nam in mi ne naročnikom ustrezati.

Ali ima kozje mleko poseben duh in okus? Ako za kozo primerno skrbimo, dala nam bo mleko z ravno takim okusom, kakor je krajje mleko. Pomniti pa je na sledče: 1. Kozo je krititi samo s zdravo pičo. Kar je sprijenega, naj se ne daje kozi. Koza naj bo vedno v dobrem zraku. Ako je ne moremo spuščati na prosto, moramo hlev vedno zračiti. 3. Skrbeti je, da bo kozu vedno čista. V ta namen moramo jo večkrat očediti in z merno vodo, v kateri se je raztopilo nekoliko sode, oprati. Tudi je skrbeti za snago v hlevu. Če boderemo tako ravnali s skozo da nam bo popolnoma okusno mleko.

Napenjanje pri goveji živini. Žival se lahko pokvari, razun s prenglim menjanjam piče, prav lahko tudi s tem da povzroči preveč zelenle klate. Posebno se to večkrat pripeti, ako ne pazimo dovolj pri krmljenju z mlado deteljo, zeljem in repnim listjem in damo teh krmil živini preveč. Osobito so ta krmila pa še nevarna, ako so se v kupu vrgela ali so mokra, zmrla ali od slane napadena. Taka krmila lahko škodijo tudi, če jih damo živalim v majhni množini. Ako se pase živila po mokri ali od slane pokriti travi, potem na detelišču, se lahko ravno tako pokvari. Navadno začne živilo v takih slučajih napenjati. To bolezen, ki je pri nas jako navadna pa tudi prav nevarna, prouzroči lahko tudi prenagla prememba v piči, detelja, po kateri se je trosil mavec (gips), krompir, rž itd. Krmila se začnejo v vamu razkrnjati in pri tem se razvijajo razni plini, osobito ogljeni okis in ogljenčeva kislina. Ker ne morejo ti plini iz vampa, začne se ta razširjati in napinjati ter pritisca na zadnji del telesa, posebno na levo stran. Ako ni hitre pomoči, žival lahko pogine. Kjer dobimo lahko hitro živinozdravnik, hodimo brž ponj, da bo potrebno ukrenil. Če je pa zdravnikdaleč in bi pretekle predno bi prišel, cele ure, mora si znati kmet sam pomagati. Prav gospodar mora biti poučen kaj mu je storil v sili, predno dojde živinozdravnik. Četudi ne more

živinozdravika v težkih slučajih nadomestiti, pendar se mora vsaj toliko izobraziti, da bo znal, kaj mu je v pri si ukeniti. Naši kmetovalci grešijo v tem oziru maogo, ker se ne za časa o tem ponučijo ali ne dajo niti svojim sinovom ali hčeram potrebnih navodil. Obžalovati je, da se naše kmetice in naša kmetska dekleta vedno bolj bojijo hlevov in prepuste delo v njem hlapcem in deklam. Tudi kmetski sinovi nimajo take ljubeznido živinoreje, kakor bije moralimetit z ozirom na vednorast oči pomen te kmetijske panoge. Prvo delo, ko smo zapazili, da živilo napenja, je, da zvijemo iz slame nekako vrv (štrik) in to vrv vtaknemo živali v gobec ter jo zavežemo za rogami. Žival prisilimo na ta način, da bo žvelčila. Nato jo je obliti po celem telesu z mrzlo vodo ter drgniti s slamo. Pri tem je voditi žival počasi sem in tje ali pa, če je na paši, proti domu. Tudi pritiskanje z rokv ob levo lakotnico je dobrv sredstvo. V lakih slunajih uide sapa v kratkem požeruh ie žival je rešena. Če pa ne pridemo s tem delo do uspeha, potem se moramo poslužiti drugih sredstev. Taka so: 1. Surovemu jajcu napravi se ob obeh koncih luknico ter se beljak in rumenjak izpihneta. Nato se napolni lupina s terpentinom položiti je živali na zadnji del jezika, da ga požre. Terpentin prouzroči v vamu premikanje, ki ima za posledico, da sape skozi požiralnik uidejo. 2. Okoli 40 gramov (4 deke) živega vnapna raztopi se v 1 litru vode in nato se dene v to raztopino nekoliko (3-5) žlic moke. To zmes se potem vlijie v žival. 3. Tudi salmiak, katerega se prej zrediči z vodo (1 žlica salmijaka na liter vode) in se vlije po žlici v žival, da navadno dober uspeh. Tudi bukov pepel v vodi, kateri se je dodalo nekoliko žganja, koristi. S temi alkaličnimi sredstvi se plini v vamu spojijo in zato izgubijo svoj škodljivi vpliv. Taka sredstva imeti bi moral vsak gospodar pripravljen. Hitro in gotovo pomoč pri napenjanju goveje živine daje požiralnikova cev, aka jo prav in previdno rabimo. Ta cev služi v ta namen, da odpelje v vamu nabранo sapo iz živali. Žival je nastaviti, ko rabimo cev, tako, da stoji na prednji strani mnogo više, nego zadej. Nato ji je potrebiti požiralnikovo cev, katero pa je treba prej očediti in namazati z maščo ali z maslom, do vampa. Če se je cev pičo v vamu zamašila, treba je to s šibo, ki se nahaja v cevi, izpahniti. Požiralnikove cevi bi morali imeti v vsaki vasi. Taka cev stane 12 K. Naboj gotovo sredstvo proti napenjanju pri živini je vzbud s trokarjem (z nožem, ki tiči v medeni, na konci preluknjani nožnici). Vendar naj se rabi to orodje brez živinozdravnika samo v največi sili. Nož zabosti je z nožnico vred v žival na lev strani in sicer na sredni lakotnico (jame) tako, da bo vzbud približno toliko oddaljen od zadnjega rebra kolikor od bedra. Ako se ne pazovolj, se lahko pokvarijo obisti. Torkar je rabiti s popolnim mirom in previdno. Naglica ni dobra. Cestokrat se je dogodilo, da se je ta ali oni kmet tako sposabil, da je zabol trokar živali v desno stran in je s tem poškodoval čreva. Potem, ko se je zabol trokar v žival, povleči je nož iz telesa, nožnico pa je pustiti v rani, da zamorejo plini skozi v nju iz vampa. To trajala lahko več ur. Ako je kdo v rabi trokarja že izurjen, je boljše, če ne čaka zadnjega trenutka, marveč prebode žival, tudi če se ni batil njene smrti. V sili rabimo mesto trokarja lahko navadni nož, ki mora pa biti čist in špičast. Ako je začelo žival napenjati na paši in nimamo niti primernega noža pri rokah, vrežimo si močno šibo, ki se lahko vgbiva, ogladimo jo dobro ter ovimo konec šibe z žepno ruto. To šiba z ovito ruto vtaknimo živali skozi zrelo do vampa in s tem odpremo kolikortoliko sapi v želodcu pot na prost. Ko porinjamo šibo nastaviti je živilo s prednjimi nogami bolj visoko. Ko je napenjanje prenehalo, oprati je rano z lizolom ali s stanjšano karbolno kislino ter deti nad njo obliž (flajster). Krave, ki so napenjanju bolj podvržene, rediti je bolj previdno. Posebno jim je večkrat polagati soli in včasih encijanova prahu. Za pleme naj se take živali ne puščajo, marveč poskrbi naj se, da pridejo kmalu merljiv v roke.

Kan ali cvet na vinu so majhne glavice, ki se jako naglo razvijajo. Za svoj razvoj pa potrebujejo zraka. Zato vidimo, da se nahaja kan

vedno le na vrhu vina, tam, kjer se stika pesma iz vinske posode s tem, da sod napolni z vinom, pa se ne bo kan več razvijal. Da bo vino cvetno, zameremo si tudi na drugič pomagati. Najboljši način je ta, da dešč v sod, ki ni popolnoma napoljen, nekoliko brega olja. Olje je, kakor znano, lažje od voda, zato plava na površini. S tem pa zabranimo do vina in kan se ne more napravljati. Zamorimo lahko tudi s tem, da začemo v nekoliko žvepla. Žvepleni dim vgnobi kan veda se bo kan za nekoliko časa, ko žvepleni izgine, lahko vnovič razvil. Preved se seme vina žveplati, ker bi bolela pivce po plenem dimu (žvepleni sokislini) glava. Najboljšo proti kanu je, da pretocimo vino, začnemo pit, v manjšo posodo in v steklenico. Kan škoduje vnuču v tem, da napravljiva iz hola ogljenčeve kislino in vodo, toraj vino. Cvetno vino izgubi tudi mnogo aroma in ni prijetno, kakor ono, ki nima te bolezni.

Odpale čeplje je večkrat pobirati in pogatiti prešičem, da se zamori v njih črva del grizlice. Predno se začne pa sadje pobirati je drevo še enkrat dobro stresti, da pade navrtno sadje mesto jutri že danes na.

Kobilice so letos prava nadlega. Toliko je, da bodo skoraj počrtle še tisto maleč travo, ki je do sedaj zrastala. Celo te gre, kako se nahaja vinograd blizu travnika. Zapomimo na jako mnogo letos zasajenih trtah, so jim kobilice listje oglodale. Na bolj visti trta pa nismo videli škode. Da se te skupi zamorij, priporočati bi ljudem, naj redijo poleg purane. Otroci bi prav lahko pasli poleg vne tudi to perutnino, ki kobilice jatekajo in se po njih prav dobro redi. Ko bi več kobilic po travnikih in pašnikih, zagnali pičle lahko v vinograd ali na strnišče, da čejo tu živalske škodljivice. S pičlami bi si lahko način prislužili nekoliko desetakov.

Prim. Gosp.

Za vežnjo trtnega mladja rabi se slama ali pa ličje (rafja). Najboljša je ržena slama. Da bo šlo delo v vinogradu naglo izpod nabrati in narezati je slamo že doma ter jo vezati v majhne snopice. Slamo je seveda močiti pred vežnjo v vodi, ker bi se suha slama ločila. Z ličjem privežemo mladje boljše, da izgubimo navadno nekoliko več časa s te vežnjo. Vsekakor pa vinograd povezan z lepše vzgleda. Zato se rabi eandanes ličje skozi po vseh vinogradih. Tudi trava in murvine se rabita za silo.

Peronospora in oidiump sta se že pokazalo škropite in žveplajte! Ne zanajšajte se, ne bo letos teh bolezni, ker je suho vremeno. Vsakdo naj opravi svojo dolžnost, pa ne bo jeseni presečen. Osobito priporočamo pa se žvepla, kajti grozdna plesnoba se v temih silih letih navadno še bolj razvija, kar je do izola knjige.

Cepljene trte je treba vsaka 2 ali 3 obirati, dokler ne požene na cepiču premočan pogank. Ako se to deло znamari, mejo divji izrastki cepiči preveč moči in se ne bo mogla razviti. Osobito je poskušati za pravočasno škropljenje. Da veter ganka na cepiču ne odlomi, prvezati ga je le mogoče, ob kol.

Listnica uredništva in upraviteljstva.

Cenjeni naročniki naj se v dopisih kakor na nih denarnih nakaznicah vsakokrat na številko naročnine sklicujejo. — **Pilštajn:** Pustimo všeč veselje; preosebna stvari ne objavljamo radi. Kaj druge? — **Slemen pri Mariboru:** Glede počitnic smo že vedeli svoje mnenje. Za nekaj let se zdaj stvari predrugačiti in bi nobeno pisarjenje ne pomagalo. zdrav! Novacerkev pri Vojniku: Obrnite se nam na podružnico kmetijske družbe. Sicer pa dobite jasno! (ako je posestvo nezadolženo) tudi pri tisku knjig. — **V. K. Poličane:** Podlistkov imamo celo na prostoru, ali prostora nimamo, da bi jih objavili. Ako je manuskript nazaj, nam pišite. Pozdrav! — Veliko Pismo glede župnika Š. nepodpisano; torej v knjigi. Sv. Janž na vinski gori: Pustimo staro devetu miru! — **Razni dopisniki:** Prihodnjie!

Prehoda sredstva za odpeljenje (Abfuhr) so sklepali v ledi tegu dr. Rosa balsam za želodec iz lekarne B. F. c. kr. dvorni literant v Pragi. To sredstvo ne vpliva na alterira prebavljene, temveč ga pospešuje in okrepi. Je se v lekarnah. Glej inzerat.

Grad

Trst,

Svinj

rišče

spos

se iz

Pi

i

Pr

z

Pričelo

na

z

= 10.000 kron plačila =

= za osebe brez brade in za pleše =

Lase in brado se dobi zaneljivo v 8 dneh po rabi pravega „Mos Balsama“. Stari in mladi, gospodje in dame rabijo samo „Mos Balsam“ za pridobitev las, obriv in brade, kajti dokazano je, da je ta „Mos Balsam“ edino sredstvo moderne znanosti, ki vpliva med 8-14 dnevi na lasne papile tako, da prično lasi takoj rasti. Garantiramo neškodljivost.

Ako to ni istina plačamo

10.000 kron v gotovini

vsakomur ki je rabil „Mos Balsam“ 6 tednov in ostal brez brade, plešast ali z redkimi lasmi.

Op. Mi smo edina tvrdka, ki prevzame tako jamstvo. Zdravniški popisi in priporočila. Nujno svarimo pred ponaredbami!

1 zavoj - Mos gold. 5. diskretni zavoji! Dobi se po povzetju ali s tem, da se plača naprej. Pišite na največjo špecialno trgovino sveta:

Mos-Magasinet, Copenhagen 370 Dänemark.

432

Dopisnice se frankirajo z 10 vin., pisma z 25 vin.

Hranilnica (Sparkassa) vlad. državnega mesta Ptuj

Vstanovljena
leta
1862.

Čekovnemu ra-
čunu št. 808051
pri c. kr. poš-
tno-hranilničnem
uradu.

Mestni de-
narni zavod.

Giro konto pri
podružnici avst.
ogersk. banke
v Gradcu.

Uradne ure
za poslovanje s
strankami ob de-
lavnikih od
8 - 12 ure.

Občenje z
avst. ogersko
banko.

priporoča se glede vsa-
kega med hranilnične zadeve spada-
jočega posredovanja, istotako tudi za posredo-
vanje vsakoršnega posla z avst. ogersk. banko.

Strankam se med uradnimi urami radovoljno in brezplačno
vsaka zadeva pojasni in po vsem vstreže.

Ravnateljstvo.

Fabrika za poljedelske in vinogradniške mašine
Josef Dangls Wtw. Gleisdorf

priporoča najnovejše „Göpel“, mlatilne stroje, mašine za rezanje krm, šrot-mline, za rezanje repe, „Märsleber“, tribure, pumpe za gnojnico, brana za mah (Moosengege), konjske mrvne grabe, ročne grabe, vile za mrvu, kose za travo in žitje, najnovejše sadne mline s kamnitimi valjki in zacinari, „Vorbrecherji“, hidravtične preši (z original Oberdruck-Diff-Hebelpresswerke Patent Duchscher (z največjim uspehom), ki se dobijejo le pri men).

Angleški „Guss stahl messer“.

Rezervni deli. Prodaja mašin tudi na čas in ga-
ragejo. Ceniki zastonj in franko. 282

Meščanska parna žaga.

Na novem lentrnem trgu (Lendplatz) v Ptiju
zraven klalnice in plinarske hiše postavljena je
nova parna žaga vsakemu v porabo.

Vsakemu se les hodi, itd. po zahtevi takoj raz-
zaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati in
spahati i. t. d.

V ptujskem mestnem sopar- nem kopališču

se dobijo odsilimal kopele s hlapenom po sleden-
čih: znižanih cenah. Vsak navaden dan ob
1. uri popoldan in vsake nedelje in vsak praznik
ob 1/2 uri predpoladan za 60 vin. (30 krajev.) 276

Vedstve ptujskega mestnega kopališča (Pettauer
Badeanstalt).

Tovarna za poljedelske stroje

C. Prosch-a v Celovcu

priporoča
izboljšane
vitale (Göpel)
mlatilnice
z najnovejšimi te-
čaji (lagerji), lahko
tekoče. Dalje stroje

za rezanco delati, trijerje in mline za šrot.

Kupcu se postavi vsak stroj na njegovo zeleniščno postajo voznine
prosto in zastonj.

Lastna zaloge v Mariboru v Vikringhof ulici

58

Ura z verižico
samo 2 K.

Slezska eksportna hiša je nakupila veliko tih razpošilja: eno prekrasko, pozlačeno in natančno idočo anker-uro z lepo verižico samo obenem se pismeno tri leta jamči. Po poti povzetju razpošilja prusko-slezska eksportna

F. Windisch, Krakov, Nr. U64.

Opomba: Za neugajajoče se denar vrne.

Oblastveno varovano!

Vsake ponarejanje kaznivo!

Edino prsten je

Thierryjev balsam

z zeleno varstveno znakom z nro
12 majhnih ali 6 dvojnih steklenic
ali velika specijalna steklenica s po-
tentnim zaklopkom K 5—.

Thierryjevo centrifoličko mazilo
za vse še za tako stare, rane, včasih
poškodbe itd. 2 loncke K 3-60. Poljubno
se samo po povzetju ali denar naprej.
Te dve domači združili so kot najs-
boljši splošnoznanii in starejši
Naslavljaj na se na
lekarnarji A. Thierry v Pregradi
Zaloga po skorih vseh lekarneh. Knjig-
ice s tisočizvirnih zahvalnih pisem z
stonji in poštino prosti.

Na prodaj

je lepo posestvo, 1/2 ure hoda od Štor obstoječega iz 38-70. Ar izvrstno obdelanega vinograda 3-67 Ar travnika z sadnim drevojem, hiše, hlev, silnjaka, dervarnice, vse zidan, z opoko. Hiša ima 3 lepe sobe s popolno hišno opremljenostjo.

Več pove lastnik Franz Pegenau na
harjah 29 pri Celju.

Nova velika trgovina

se je pričela v Celju na kolodvor-
skem prostoru na voglu hiše

hotela Stadt Wien od

Johann-a Koss-a

Velika zaloga vsakovrstnega
modnega in perilnega blaga za
ženske, štofi in cajgi za
moške obleke, ameriških in tudi drugih svile-
nih robcev, zelo močno belo
platno za perilo in prtiče, srajce,
kravate, ženskega druka (od
fiberja) vozičkov za otroke
od 6 gl. naprej in vsakovrst-
nega drugega blaga po zelo
nizki ceni. Postrežba zelo so-
lidna.

Za obilni obisk se priporoča.

Johann Koss, trgovec.

354

905 Vzdržanje zdravega želodca

temelji v glavnem v vzdržanju pospeševanja, in urejevanju prehajanja ter odstranjanju neprijetnega za-
mašenja (Stuhlerstopfung). Dobro, iz zdravilnih zel-
jav pripravljeno, appetit in prehajjanju, pospešuje srč-
stvo, ki odstrani znane posledice nezmravnosti, načrte in
prehlajenje, zamračenje, sestava preobilne kisline n. p.
„Sodbreinen“, napenjanje itd. in krčne bolezni odstrani in
zmanjša dr. Ross balsam za želodec iz apote-
ke B. Fragner v Pragi.

Svarilo! Vsi deli zavitka nosijo po-
stavno deponirano varstveno
marko.

Glavni depot: Apoteka

B. FRAGNER, e. kr. dvorni literant
„zum schwarzen Adler“ PRAGA, Kleinseite 203 kot Nerudacea.

Poštna posiljave vsak dan.
1 cela steklenica 2 K, 1/2 stekl. 1 K. Po pošti proti napaji-
šči: K 1-50 se 1 malo steklenico, K 2-80
pa 1 veliko steklenico, K 4-70 2 veliki, K 8-
4 veliki, K 22-14 velikih steklenic franko
vseh stacionov Avstro-Ogrske pošilja. Depoti
v anotkah avstrijskih.

